

Okruhy pro ústní zkoušku z předmětu **Ústavní základy veřejné moci a její organizace**

1. Pojem moderního státu jako předpokladu pro oddělení soukromé a veřejné moci. Základní znaky moderního státu. Výzvy modernímu státu ve 20. a 21. století. Supranacionalita a globalizace.
2. Veřejné a soukromé právo – základní teorie pro odlišení. Význam rozlišení z hlediska kompetencí orgánů veřejné moci.
3. Moderní stát a povaha veřejné moci v historickém vývoji.
4. Moderní stát a organizace veřejné moci. Změny v povaze státního aparátu.
5. Moderní stát a postavení jednotlivce. Základní změny.
6. Moderní stát a změny v povaze práva. Základní změny a jejich projevy.
7. Moderní stát a jeho území jako předpoklad pro fungování veřejné moci.
8. Základní rysy území státu z hlediska organizace státní moci. Unitární forma ČR a její zakotvení. Ústavní základy území ČR a její státní hranice.
9. Členění území ČR – samosprávné a správní. Význam pro výkon veřejné moci. Právní úprava v ústavních a obyčejných zákonech. Návrh na změnu.
10. Pojem veřejné moci – obecně, v právních předpisech (např. Ústava, Listina, SprŘ, ZÚS) a v judikatuře Ústavního soudu.
11. Konkretizace znaků veřejné moci v ústavním pořádku – legitimita, demokratická legalita, svrchovanost, unitarita, republikanismus, limitovanost postavením jedince, respektování jiných druhů veřejné moci.
12. Státní moc ČR a ústavní vyjádření znaků územní svrchovanosti, personální a územní výsosti, princip ochrany a univerzality. Mocenský monopol po vstupu do EU.
13. Základní východiska pro organizaci veřejné moci – jaké volby či dilemata má stát. Uvést příklady praktického řešení v případě orgánů ČR a v úvahu přicházející jiné možnosti.
14. Mechanismus státní moci, státní mechanismus a státní aparát. Jejich složky obecně z hlediska státovědy a prakticky. ČR jako stát.
15. Kdo vykonává státní a veřejnou moc podle Ústavy. Přímá, polopřímá a zastupitelská demokracie v ČR (volby, zákon o místním referendu, zákon o krajském referendu).
16. Dělbá státní moci. Pojem státovědy a ústavního práva. Provedení principu v ústavním právu ČR. Charakteristika jednotlivých větví státní moci (materiální, formální, subjektivní a právní kritérium). Příklady různých pojetí dělby moci v ústavním právu.
17. Role veřejné správy v ústavní koncepci dělby moci v ČR. Pojem vládní a výkonné moci (zvláštnosti a možnosti soudní kontroly).
18. Ústavní pojetí státního orgánu. Obecné znaky a jednotlivé složky jeho právního statusu.

19. Pravomoc, působnost, kompetence státního orgánu. Řešení kompetenčních sporů v rámci státu a jednotlivých větví moci. Zákon č. 131/2002 Sb. Zákon o Ústavním soudu a kompetenční spory. Soudní řád správní a kompetenční spory.
20. Forma vlády v ČR. Jednotlivé znaky a složky. Nositel moci. Forma výkonu moci. Vznik orgánů veřejné moci a jejich vzájemné vztahy.
21. Postavení Parlamentu ve vztahu k jiným státním orgánům.
22. Význam zákonodárné činnosti Parlamentu pro fungování větví veřejné moci.
23. Prezident a veřejná moc v ČR. Postavení a kompetence.
24. Vláda jako vrcholný orgán výkonné moci. Ústavní postavení. Vztahy k jiným orgánům veřejné moci.
25. Právní status ministerstev a jiných ústředních správních úřadů. Kompetenční zákon (č. 2/1969 Sb., úpl. znění).
26. Právní status poslance a senátora. Člen komory Parlamentu a veřejná správa – úprava v jednacích řádech komor Parlamentu.
27. Pojetí soudní moci v Ústavě ČR. Základní principy organizace a činnosti soudů.
28. Veřejnoprávní soudnictví – ústavněprávní soudní pravomoc, správněprávní soudní pravomoc. Ústavní vymezení (Ústava a LZPS).
29. Ústavní soud a veřejná moc. Charakteristika postavení Ústavního soudu a jeho vztahů k jiným orgánům veřejné moci.
30. Kontrola ústavnosti a právnosti právních předpisů.
31. Ústavní stížnost a charakteristika pojmu „zásah orgánu veřejné moci“
32. Kompetenční spory a Ústavní soud.
33. Ústavní základy správního soudnictví.
34. Odpovědnost nositelů veřejné moci za její výkon. Formy odpovědnosti u jednotlivých orgánů a jejich funkcionářů (Parlament, sněmovny, funkcionáři, poslanci a senátoři, prezident, vláda, ministři, soudci, soudci Ústavního soudu)
35. Ústavní úprava územní samosprávy. Pojetí. Samospráva jako podstatná náležitost demokratického právního státu.
36. Obsah ústavního práva na územní samosprávu (nositel, personální základ, území, majetek, odpovědnost).
37. Záruky práva na územní samosprávu v ústavním pořádku. Soudní ochrana (správní soudnictví - SŘS a ústavní soudnictví). Stížnost podle čl. 87 odst. 1 písm. c) Ústavy ČR.
38. Místní a krajské referendum jako forma výkonu veřejné moci.
39. Právní status zastupitele.
40. Veřejná moc v mimořádných situacích (úst. zák. o bezpečnosti ČR).